

ХАРЧУК Лілія Валеріївна,

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови Національного університету «Львівська політехніка»; вул. С. Бандери 12, Львів,
79013, Україна;
e-mail: liliia.v.kharchuk@lpnu.ua;
<https://orcid.org/0000-0003-0063-1956>

**УКРАЇНСЬКА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ В МЕДІАДИСКУРСІ
ВОЄННОГО ЧАСУ: ЕВФЕМІСТИЧНИЙ АСПЕКТ**

Анотація. У статті досліджено особливості функціонування електроенергетичної термінології в українському медіадискурсі воєнного часу. **Актуальність** роботи зумовлена активним входженням спеціальної лексики до сфери масової комунікації в умовах повномасштабної війни, що зумовлює їхні семантичні та прагматичні трансформації. **Метою** дослідження є аналіз евфемістичних змін електроенергетичних термінів у медійному просторі та з'ясування їхніх функцій у кризовому дискурсі. **Об'єктом** дослідження є електроенергетична термінологія сучасної української мови, предметом — евфемістичні трансформації цієї термінології в медіадискурсі воєнного часу. **Джерельну базу** становлять тексти українських медіа (новинні ресурси, офіційні повідомлення енергетичних компаній, матеріали соціальних мереж) за 2022–2025 рр. У роботі використано описовий, семантичний і дискурсивний аналіз, а також елементи корпусного аналізу, що дало змогу систематизувати фактичний матеріал і виявити закономірності трансформацій. **У результаті** дослідження встановлено, що електроенергетична термінологія в медіадискурсі воєнного часу зазнає системних змін, серед яких домінує евфемізація, а також технократизація, деперсоналізація, метафоризація, узагальнення та активне залучення англійців. Виявлено стійку варіативність між нормативною терміносистемою та її медійними реалізаціями, що свідчить про формування паралельної дискурсивно модифікованої підсистеми. З'ясовано, що евфемістично трансформовані терміни виконують функції зниження тривожності, нормалізації кризових явищ, комунікативної адаптації та регуляції суспільного сприйняття. **Перспективи** подальших досліджень пов'язані з розширенням корпусу матеріалу, зокрема залученням регіональних медіа та соціальних мереж, а також зіставним аналізом електроенергетичної термінології в різних мовах і дискурсах. Актуальним є також вивчення взаємодії евфемізації з іншими процесами трансформації спеціальної лексики в умовах соціальних криз.

Ключові слова: електроенергетична термінологія, евфемізація, медіадискурс, воєнний дискурс, семантична трансформація, терміносистема.

Постановка наукової проблеми та її актуальність. Повномасштабна війна росії проти України спричинила суттєві трансформації не лише в соціально-політичному та економічному житті держави, а й у мовній сфері, зокрема у функціонуванні спеціальної термінології. Однією з найчутливіших галузей, що зазнала значних змін, є електроенергетика, яка в умовах воєнного часу набула статусу критичної інфраструктури та стала об'єктом системних атак. У зв'язку з цим електроенергетична термінологія виходить за межі вузькопрофесійного вжитку й активно функціонує в медійному дискурсі, стаючи частиною повсякденної мовної практики.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю осмислення процесів трансформації спеціальної лексики в умовах кризової комунікації. У медіадискурсі воєнного часу електроенергетичні терміни зазнають семантичних і функційних змін, зокрема набувають евфемістичних ознак, що сприяє пом'якшенню негативного сприйняття кризових явищ, зниженню рівня соціальної напруги та формуванню контрольованого інформаційного поля. Водночас простежується розрив між нормативною терміносистемою та її медійними реалізаціями, що потребує окремого лінгвістичного аналізу.

Отже, проблема дослідження полягає у виявленні закономірностей функціонування електроенергетичної термінології в українському медіадискурсі воєнного часу та з'ясуванні ролі евфемізації як провідного механізму її трансформації.

Аналіз досліджень проблеми. Проблематика евфемізації в сучасному мовознавстві розглядається в межах різних наукових парадигм – семантичної, прагматичної, когнітивної та дискурсивної [7; 1]. Евфемізми традиційно трактують як мовні засоби, що замінюють прямі або потенційно негативно марковані номінації з метою пом'якшення висловлення, уникнення комунікативного конфлікту або регуляції емоційного впливу на адресата [9, с. 1]. У сучасних дослідженнях особливу увагу приділено функціонуванню евфемізмів у публічному та медійному дискурсі, де вони виконують не лише стилістичну, а й соціально-регуляторну функцію [3; 5].

У контексті воєнного часу мовні процеси розглядають крізь призму трансформації дискурсу, зокрема формування нових семантичних моделей, метафоричних репрезентацій та прагматичних стратегій. Дослідники відзначають активізацію процесів евфемізації в офіційній та медійній комунікації, що пов'язано з необхідністю керування інформаційними потоками, зниження рівня тривожності та забезпечення соціальної стабільності [8; 17]. Водночас

медіадискурс постає простором формування нових мовних практик, у яких поєднуються інформативна та впливова функції мовлення [6].

Окрему групу становлять праці, присвячені функціонуванню спеціальної термінології в нефармових дискурсах. У них наголошено на явищах детермінологізації, популяризації та семантичної модифікації термінів у масовій комунікації [4]. У межах цього підходу терміносистема постає як динамічне утворення, здатне адаптуватися до нових комунікативних умов.

Електроенергетична термінологія української мови неодноразово ставала об'єктом спеціальних досліджень, у яких розглянуто її структурно-семантичні особливості, тематичну організацію, полісемію та динаміку розвитку [11; 12; 13; 14; 15; 16]. У новітніх працях увагу зосереджено на функціонуванні спеціальної лексики в дискурсі, зокрема в умовах соціальних трансформацій [16], що створює підґрунтя для аналізу електроенергетичної термінології в медіадискурсі воєнного часу.

Водночас, попри значний науковий доробок у галузі термінознавства та дискурсивного аналізу, українська електроенергетична термінологія залишається недостатньо дослідженою в площині її дискурсивних трансформацій, зокрема евфемізації, в сучасному медійному просторі, що зумовлює потребу в подальшому вивченні функціонування електроенергетичних термінів у медіадискурсі воєнного часу, а також механізмів їхнього семантичного переосмислення й практичної адаптації.

Метою дослідження є аналіз особливостей евфемізації електроенергетичної термінології в українському медіадискурсі воєнного часу.

Для досягнення поставленої мети передбачено розв'язання таких завдань: з'ясувати специфіку функціонування української електроенергетичної термінології в медійному просторі; виявити основні типи евфемістичних трансформацій; описати функції евфемізмів у кризовому дискурсі; простежити розбіжності між нормативною терміносистемою та її медійними реалізаціями.

Об'єктом дослідження є електроенергетична термінологія сучасної української мови. Предметом дослідження є евфемістичні трансформації електроенергетичних термінів у медіадискурсі воєнного часу.

Джерельну базу становлять тексти українських медіа (новинні ресурси, офіційні повідомлення енергетичних компаній, повідомлення в соціальних мережах) за період 2022–2025 рр.

Методи дослідження: описовий – для систематизації матеріалу; семантичний – для аналізу значень і трансформацій термінів; дискурсивний аналіз – для виявлення прагматичних функцій мовних одиниць; елементи корпусного аналізу – для відбору та узагальнення фактичного матеріалу.

Наукова новизна дослідження полягає у виявленні та системному описі евфемістичних трансформацій електроенергетичної термінології в українському медіадискурсі воєнного часу, що засвідчує формування паралельної дискурсивно модифікованої терміносистеми.

Теоретичне значення роботи полягає в уточненні уявлень про взаємодію термінології та дискурсу в умовах соціокультурних криз. Практична цінність результатів дослідження полягає в можливості їхнього використання у викладанні курсів із сучасної української мови, соціолінгвістики, дискурсивного аналізу та термінознавства.

Українська електроенергетична термінологія в умовах медіадискурсу воєнного часу. Унаслідок повномасштабної війни українська електроенергетична термінологія зазнала суттєвих функційних змін, пов'язаних із виходом за межі фахової комунікації та активним входженням у медійний простір. Якщо в традиційному науково-технічному дискурсі терміни функціують як засоби точної номінації, то в умовах масової комунікації вони набувають додаткових прагматичних і стилістичних характеристик.

У медіадискурсі воєнного часу електроенергетичні терміни виконують не лише номінативну, а й регулятивну функцію, оскільки стають інструментом інформування, пояснення та водночас впливу на емоційний стан адресата. Це зумовлює їхню адаптацію до широкої аудиторії, що виявляється у спрощенні, узагальненні, метафоризації та, передусім, евфемізації.

Водночас простежується чітка варіативність між нормативною терміносистемою та її медійними реалізаціями. У результаті формується своєрідна паралельна підсистема, яку можна визначити як медіалізовану версію електроенергетичної термінології. Ця підсистема характеризується зниженим рівнем спеціалізації, підвищеною комунікативною адаптованістю та прагматичною спрямованістю.

Аналіз фактичного матеріалу засвідчує, що в українському медіадискурсі воєнного часу електроенергетична термінологія зазнає системних евфемістичних трансформацій, які реалізуються через низку повторюваних мовних моделей.

Найпоширенішою є заміна прямої номінації пом'якшеними конструкціями. Так, замість нормативного терміна *вимкнення електроенергії* (пор.: *вимкнення* – припинення подачі електроенергії) у медійному просторі функціують формулювання *екстрені обмеження електропостачання, тимчасова відсутність електропостачання, застосування обмежень*. Водночас спостереження засвідчують паралельне активне вживання форми *відключення*, яка є поширеною в медіадискурсі, попри її ненормативний статус і походження як кальки з російської мови.

Подібно, *планові вимкнення електроенергії* репрезентуються як *стабілізаційні графіки*, що надає висловленню технократичного й водночас нейтралізованого характеру. У випадках позначення дефіцитних явищ замість точних термінів (*дефіцит електроенергії, критичний дефіцит потужності*) використовують узагальнені формулювання на кшталт *складна ситуація в енергосистемі* або *напружена ситуація*, що знижує рівень тривожности адресата.

Важливу роль у трансформації електроенергетичної термінології відіграє технократизація мовлення, що полягає в поданні складних або потенційно негативних явищ через формалізовані, професійно марковані конструкції. У медіадискурсі такі мовні моделі функціують як засіб маскування проблемних ситуацій і водночас як інструмент їхньої раціоналізації. Зокрема, *обмеження електропостачання* подають як *застосування графіків, планові вимкнення* – як *стабілізаційні графіки*, а *зниження споживання* – як *оптимізація споживання*. Подібно формулювання *дефіцит електроенергії* нерідко замінюють конструкцією *необхідність балансування системи* або *регулювання навантаження*.

Такі трансформації створюють ефект керованости процесів, формують уявлення про їхню контрольованість і прогнозованість, а також сприяють підвищенню довіри до дій інституцій, відповідальних за функціонування енергосистеми. Тут технократизація виступає не лише мовним, а й дискурсивним механізмом, що забезпечує раціоналізацію кризових явищ і їхню інтерпретацію як таких, що перебувають у межах контрольованого управління.

Характерною ознакою медіадискурсу є також деперсоналізація, що виявляється в усуненні або розмитті суб'єкта дії. У повідомленнях про пошкодження енергетичної інфраструктури це реалізується через заміну прямих конструкцій із чітко окресленим агентом (*ворог пошкодив об'єкти енергетики, здійснено обстріл енергосистеми*) на безособові або узагальнені формулювання: *зафіксовано пошкодження інфраструктури, сталися збої в роботі системи, виявлено пошкодження мереж, відбулося порушення електропостачання, є пошкодження об'єктів енергетики, виникли перебої в енергосистемі*.

Подібні конструкції усувають або знеособлюють джерело дії, зміщуючи фокус із причин на наслідки. У результаті агресивний компонент висловлення нейтралізується, а повідомлення набуває більш стриманого й формалізованого характеру. Це, зокрема, сприяє зменшенню емоційного напруження адресата та забезпечує подання інформації в більш нейтральному, менш конфліктогенному форматі [Шумарова & Мариненко, 2025].

З'ясовано, що в медійному просторі також активно функціують метафоричні моделі, в межах яких електроенергетика осмислюється як сфера боротьби, захисту та відновлення. Такі моделі формують когнітивну рамку, в якій функціонування енергосистеми інтерпретується через призму воєнних і відбудовчих процесів. Зокрема, діяльність енергетичної інфраструктури репрезентується як *робота енергетичного фронту, утримання енергетичного фронту, боротьба за енергосистему*, тоді як пошкодження об'єктів описуються як *удари по енергетиці, атаки на енергетичну інфраструктуру, енергетичний терор*.

Водночас процеси ліквідації наслідків руйнувань і технічного відновлення подають через метафори відбудови: *відновлення енергосистеми, відбудова енергетики, повернення світла в оселі, відновлення енергетичного балансу, реанімація енергомереж*. У деяких випадках енергосистема постає як живий організм, що потребує підтримки та «лікування», що виявляється у формулюваннях на кшталт *енергосистема працює в напруженому режимі, система відновлюється, енергомережі поступово стабілізуються*.

Спостерігаємо, що метафоризація забезпечує не лише образність мовлення, а й виконує важливу мобілізаційну функцію, формуючи у свідомості адресата уявлення про колективне зусилля, стійкість і спротив. Вона сприяє переосмисленню технічних процесів у категоріях соціального досвіду, роблячи їх ближчими й зрозумілішими для широкої аудиторії. У цьому контексті електроенергетична термінологія виходить за межі технічної номінації та набуває символічного значення.

Поряд із зазначеними трансформаційними моделями в українському медіадискурсі воєнного часу простежується активне використання англійзмів, які функціують як специфічний засіб мовної адаптації та водночас евфемізації. Запозичені одиниці, зберігаючи відтінок

технічності й експертності, нерідко виконують роль комунікативних «буферів», що пом'якшують сприйняття негативно маркованих явищ.

Зокрема поряд із українськими відповідниками в медійному просторі вживають такі номінації, як *blackout* (повне знеструмлення), *energy resilience* (стійкість енергосистеми), *distributed generation* (розподілена генерація), *load shedding* (контрольоване вимкнення навантаження). У низці випадків саме англійська форма виявляється більш уживаною або стилістично маркованою, ніж її український відповідник, попри наявність усталених питомих термінів у науковій мові.

Показовим тут є вживання лексеми *blackout*, яка в сучасному медіадискурсі закріпилася у значенні «повне знеструмлення». Водночас етимологічно цей термін походить із військової практики й первісно позначав затемнення (вимкнення освітлення) з метою маскуванню об'єктів у нічний час під час повітряних атак. Лише згодом його значення розширилося й було переосмислене в технічній сфері як повне припинення електропостачання.

Активне функціонування цього запозичення в українському медійному просторі, поряд із нормативним відповідником *повне знеструмлення*, засвідчує тенденцію до використання іншомовних одиниць як більш експресивних, узагальнених і водночас стилістично маркованих засобів номінації. У цьому випадку англійзм виконує не лише номінативну, а й евфемістичну функцію, оскільки віддаляє сприйняття реальної ситуації, знижуючи її емоційну гостроту.

Функціонування англійзмів у цьому контексті пов'язане не лише з глобалізаційними процесами, а й із прагненням надати висловленню ознак технічної точності, сучасності та міжнародної значущості. Водночас використання іншомовних одиниць може знижувати емоційну напруженість повідомлення, оскільки віддаляє адресата від безпосереднього сприйняття негативного змісту, попри наявність питомих українських відповідників у науковій терміносистемі.

Отже, англійзми виступають важливим компонентом медіалізованої електроенергетичної терміносистеми, поєднуючи функції технократизації, евфемізації та символічного осучаснення мовлення, а також відображаючи вплив глобального інформаційного простору на розвиток сучасної української електроенергетичної терміносистеми.

Ще одним важливим механізмом трансформації української електроенергетичної термінології є узагальнення, що полягає в заміні конкретних технічних термінів більш нейтральними та семантично розмитими формулюваннями. У медіадискурсі це виявляється, зокрема, у трансформаціях типу *аварія на підстанції* → *технічні проблеми*, *перевантаження мережі* → *складнощі в системі*, *пошкодження високовольтних ліній* → *проблеми з електропостачанням*. Подібні мовні моделі мінімізують рівень конкретизації, зміщуючи акцент із технічних деталей на загальне уявлення про ситуацію, що дає змогу уникнути надмірної деталізації та пом'якшити сприйняття інформації.

Така семантична розмитість дає змогу уникнути надмірної деталізації, що може бути складною для сприйняття нефаховою аудиторією, а також сприяє пом'якшенню негативного ефекту від отримуваної інформації. Водночас узагальнення виконує функцію комунікативної адаптації, забезпечуючи доступність повідомлення та його відповідність умовам масового медіасередовища.

Отже, зафіксовані трансформації мають системний характер і можуть бути інтерпретовані як формування евфемістично модифікованої медійної версії електроенергетичної терміносистеми.

Функції евфемізмів у кризовому медіадискурсі. Евфемістичні трансформації електроенергетичної термінології виконують низку важливих функцій у медіадискурсі воєнного часу, що зумовлено необхідністю адаптації спеціальної лексики до умов кризової комунікації та масового сприйняття.

Передусім евфемізми сприяють зниженню рівня тривожності та психологічного напруження, що є критично важливим у ситуаціях постійної небезпеки. Замінюючи прямі номінації, пов'язані з порушенням функціонування енергосистеми (*аварія*, *дефіцит*, *відсутність електроенергії*), на пом'якшені формулювання (*складна ситуація*, *обмеження електропостачання*, *тимчасові перебої*), медіадискурс зменшує емоційне навантаження повідомлення та запобігає панічним реакціям.

Водночас евфемізація виконує нормалізаційну функцію, репрезентуючи кризові явища як такі, що перебувають у межах контролюваних і керованих процесів. Такі формулювання, як *стабілізаційні графіки*, *регулювання навантаження*, *балансування системи*, створюють уявлення про системність і прогнозованість ситуації, навіть за умов реальної нестабільності. Тут мова виступає інструментом раціоналізації кризового досвіду.

Ще однією важливою функцією є комунікативна адаптація спеціальної лексики до широкої аудиторії. Евфемістично трансформовані терміни забезпечують зрозумілість і доступність

інформації для нефахового адресата, замінюючи складні технічні поняття більш узагальненими й інтерпретованими формулюваннями. Це особливо важливо в умовах масового інформування, коли повідомлення має бути швидко сприйняте та правильно інтерпретоване.

Крім того, евфемізація виконує функцію деперсоналізації та зниження конфліктності, оскільки дає змогу уникнути прямого називання джерела загрози або акцентування на руйнівних наслідках. У поєднанні з безособовими конструкціями та узагальненими номінаціями це сприяє формуванню більш нейтрального й стриманого дискурсу.

Важливою є також інтерпретаційна функція евфемізмів, яка полягає у формуванні певної картини подій. Через добір мовних засобів медіа не лише інформують, а й задають рамки сприйняття ситуації, визначаючи її як контрольовану, тимчасову або таку, що підлягає подоланню. У зазначеному аспекті евфемізація постає інструментом дискурсивного впливу та опосередкованого регулювання суспільних настроїв.

Отже, спостережено, що у медіадискурсі воєнного часу українська електроенергетична термінологія набуває ознак не лише технічної, а й соціально значущої мовної підсистеми, в якій евфемізація виконує комплекс взаємопов'язаних функцій – від емоційної регуляції до формування інтерпретаційних моделей дійсності. Це засвідчує розширення функцій української електроенергетичної терміносистеми в умовах кризового суспільного досвіду.

Висновки та перспективи дослідження. Проведене дослідження засвідчило, що в умовах воєнного часу електроенергетична термінологія української мови зазнає суттєвих функційних і семантичних трансформацій, зумовлених її активним входженням у медіадискурс. Виходячи за межі вузькопрофесійного вжитку, терміни адаптуються до потреб масової комунікації, набуваючи нових прагматичних характеристик і дискурсивних функцій. Виявлено, що вирішальним механізмом трансформації української електроенергетичної термінології є евфемізація, яка реалізується через низку моделей, зокрема заміну прямої номінації пом'якшеними конструкціями, узагальнення, технократизацію та деперсоналізацію, а також активне залучення англійзмів. Також зафіксовано використання метафоризації як засобу формування мобілізаційних смислів і когнітивного осмислення енергетичної сфери в категоріях боротьби та відновлення. Аналіз фактичного матеріалу дав змогу виявити системну варіативність між нормативною електроенергетичною терміносистемою та її медійними реалізаціями, зокрема в аспекті співвідношення нормативних і ненормативних форм (пор.: *вимкнення* – *відключення*). Це свідчить про формування паралельної дискурсивно модифікованої підсистеми, яка функціонує за власними комунікативними законами та орієнтована на регуляцію суспільного сприйняття кризових явищ. З'ясовано, що евфемістично трансформовані терміни виконують комплекс функцій, серед яких провідними є зниження рівня тривожності, нормалізація кризових процесів, забезпечення зрозумілості інформації для широкої аудиторії та формування контрольованого інформаційного поля. Водночас вони виконують інтерпретаційну функцію, задаючи рамки осмислення подій і сприяючи їхній репрезентації як контрольованих і таких, що підлягають подоланню. Тут українська електроенергетична термінологія постає не лише як інструмент фахової комунікації, а й як важливий елемент соціального впливу. Отже, результати дослідження підтверджують, що в сучасному українському медіадискурсі воєнного часу відбувається переосмислення функцій спеціальної лексики, що зумовлює її інтеграцію в ширший соціокультурний контекст і формування нових моделей мовної взаємодії, у яких поєднуються інформативна, регулятивна та впливова функції, зокрема через залучення іншомовних (передусім англійських) одиниць. Перспективи подальших досліджень убачаємо в розширенні корпусу аналізованого матеріалу, зокрема залученні регіональних медіа та соціальних мереж, а також у зіставному вивченні електроенергетичної термінології в українському та іншомовних медіадискурсах. Перспективним є також дослідження взаємодії евфемізації з іншими мовними процесами, зокрема метафоризацією, детермінологізацією та ідеологізацією, що дасть змогу глибше осмислити механізми трансформації мови в умовах соціальних криз.

Л і т е р а т у р а

1. Allan, K., & Burrige, K. (2006). *Forbidden words: Taboo and the censoring of language*. Cambridge University Press.
2. Burrige, K. (2012). Euphemism and language change: The sixth and seventh ages. *Lexis*, 7. <https://doi.org/10.4000/lexis.355>
3. Fairclough, N. (1995). *Media discourse*. Edward Arnold.
4. Hunston, S. (2002). *Corpora in applied linguistics*. Cambridge University Press.
5. Van Dijk, T. A. (2008). *Discourse and power*. Palgrave Macmillan.
6. Бацевич, Ф. С. (2004). *Основи комунікативної лінгвістики*. Київ: ВЦ «Академія».
7. Голянич, М. І. (2007). *Внутрішня форма слова і дискурс* [Монографія]. Івано-Франківськ: Видавничо-друкарський центр ЦІТ ПНУ.

8. Ізотова, Н. П., Потапенко, С. І. (ред.). (2024). *Український воєнний дискурс: полілог жанрів і стилів* [колективна монографія]. Київ: Видавничий центр КНЛУ.
9. Кочерган, М. П. (2010). *Загальне мовознавство* (3-тє вид.). ВП «Академія».
10. Куньч, З. Й., Харчук, Л. В. (2014). Семантичний потенціал електроенергетичних професіоналізмів і професійних жаргонізмів. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології»*, 791, С. 61–65.
11. Куньч, З. Й., Харчук, Л. В. (2016). Полісемія в українській електроенергетичній термінології. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології»*, 842, С. 77–81.
12. Харчук, Л. В. (2013). Тематична класифікація українських електроенергетичних термінів. *Термінологічний вісник*, 2(2), С. 72–77.
13. Харчук, Л. В. (2018). Формування наукової терміносистеми як результат стихійного нагромадження термінного матеріалу (на матеріалі української електроенергетичної термінології). *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки»*, 1(15), С. 276–281.
14. Харчук, Л. В. (2019). Відображення української електроенергетичної термінології у вітчизняній лексикографії кінця ХХ – початку ХХІ століття. *Термінологічний вісник*, 5, С. 352–359.
15. Харчук, Л. В. (2022). Запозичення в українській електроенергетичній терміносистемі. *У: Wrocławska Ukrainistyka. Lingua – Litterae – Sermo* С. 153–166.
16. Харчук, Л. В. (2025). Військовий соціолект у соціальних мережах: комунікативні стратегії та мовні моделі офіційного й неофіційного дискурсу. *Філологічний часопис*, 2(26), С. 96–102.
17. Шумарова, Н., Мариненко, І. (2025). Мова медіа: дві тенденції текстотворення. *Наукові записки інституту журналістики*, 87(2), С. 21–32. <https://doi.org/10.17721/2522-1272.2025.87.2>

References

1. Allan, K., & Burrige, K. (2006). *Forbidden words: Taboo and the censoring of language*. Cambridge University Press.
2. Burrige, K. (2012). Euphemism and language change: The sixth and seventh ages. *Lexis*, 7. <https://doi.org/10.4000/lexis.355>
3. Fairclough, N. (1995). *Media discourse*. Edward Arnold.
4. Hunston, S. (2002). *Corpora in applied linguistics*. Cambridge University Press.
5. Van Dijk, T. A. (2008). *Discourse and power*. Palgrave Macmillan.
6. Batsevych, F. S. (2004). *Osnovy komunikativnoi linhvistyky* [Fundamentals of communicative linguistics]. Kyiv: VTs “Akademiia” (in Ukrainian).
7. Holianych, M. I. (2007). *Vnutrishnia forma slova i dyskurs* [Inner form of the word and discourse]. Ivano-Frankivsk: Vydavnycho-drukarskyi tsentr TsIT PNU (in Ukrainian).
8. Izotova, N. P. & Potapenko, S. I. (Eds.). (2024). *Ukrainskyi voiennyi dyskurs: poliloh zhanriv i styliv* [Ukrainian wartime discourse: Polylogue of genres and styles]. Kyiv: Vydavnychi tsentr KNLU (in Ukrainian).
9. Kocherhan, M. P. (2010). *Zahalne movoznavstvo* [General linguistics] (3rd ed.). VTs “Akademiia” (in Ukrainian).
10. Kunch, Z. Y. & Kharchuk, L. V. (2014). Semantychnyi potentsial elektroenerhetychnykh profesionalizmiv i profesiinykh zharhonizmiv [Semantic potential of electric power professionalisms and jargon]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu “Lvivska politekhnika”. Seria “Problemy ukrainskoi terminolohii”* [Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Series “Problems of Ukrainian Terminology”], 791, 61–65 (in Ukrainian).
11. Kunch, Z. Y. & Kharchuk, L. V. (2016). Polisemiia v ukrainskii elektroenerhetychnii terminolohii [Polysemy in Ukrainian electric power terminology]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu “Lvivska politekhnika”. Seria “Problemy ukrainskoi terminolohii”* [Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Series “Problems of Ukrainian Terminology”], 842, 77–81 (in Ukrainian).
12. Kharchuk, L. V. (2013). Tematychna klasyfikatsiia ukrainskykh elektroenerhetychnykh terminiv [Thematic classification of Ukrainian electric power terminology]. *Terminologichnyi visnyk* [Terminology Bulletin], 2(2), 72–77 (in Ukrainian).
13. Kharchuk, L. V. (2018). Formuvannia naukovoї terminosystemy yak rezultat stikhiinoho nahromadzhennia terminnoho materialu (na materiali ukrainskoi elektroenerhetychnoi terminolohii) [Formation of a scientific terminology system as a result of spontaneous accumulation of terms (based on Ukrainian electric power terminology)]. *Visnyk Universytetu imeni Alfreda Nobelia. Seria “Filolohichni nauky”* [Bulletin of Alfred Nobel University. Series “Philological Sciences”], 1(15), 276–281 (in Ukrainian).
14. Kharchuk, L. V. (2019). Vidobrazhennia ukrainskoi elektroenerhetychnoi terminolohii u vitchyznianiі leksykohrafii kintsia XX – pochatku XXI stolittia [Representation of Ukrainian electric power terminology in Ukrainian lexicography of the late 20th – early 21st century]. *Terminologichnyi visnyk* [Terminology Bulletin], 5, 352–359 (in Ukrainian).
15. Kharchuk, L. V. (2022). Zapozychennia v ukrainskii elektroenerhetychnii terminosystemi [Borrowings in Ukrainian electric power terminology]. In *Wrocławska Ukrainistyka. Lingua – Litterae – Sermo* (pp. 153–166) (in Ukrainian).
16. Kharchuk, L. V. (2025). Viiskovyi sotsiolekt u sotsialnykh merezhakh: komunikatyvni stratehii ta movni modeli ofitsiinoho y neofitsiinoho dyskursu [Military sociolect in social media: communicative strategies and language models of official and unofficial discourse]. *Filolohichniy chasopys* [Philological Journal], 2(26), 96–102 (in Ukrainian).
17. Shumarova, N. & Marynenko, I. (2025). Mova media: dvi tendentsii tekstotvorennia [Media language: two trends in text formation]. *Naukovi zapysky instytutu zhurnalistyky* [Scientific Notes of the Institute of Journalism], 87(2), 21–32. <https://doi.org/10.17721/2522-1272.2025.87.2> (in Ukrainian).

KHARCHUK Liliia

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor of the Department of Ukrainian Language Lviv Polytechnic National University, 12 S. Bandera St, Lviv, 79013, Ukraine;
e-mail: liliia.v.kharchuk@lpnu.ua;
<https://orcid.org/0000-0003-0063-1956>

UKRAINIAN ELECTRICAL POWER TERMINOLOGY IN WARTIME MEDIA DISCOURSE: A EUPHEMISTIC ASPECT

Summary. The article examines the functioning of electric power terminology in the Ukrainian media discourse of wartime. The **relevance** of the study is determined by the active integration of specialized vocabulary into mass communication under the conditions of the full-scale war, which leads to its semantic and pragmatic transformations. The **aim** of the research is to analyze euphemistic transformations of electric power terminology in media discourse and to identify their functions in crisis communication. The **object** of the study is electric power terminology of the modern Ukrainian language, while the **subject** is its euphemistic transformations in wartime media discourse. The empirical material consists of Ukrainian media texts (news outlets, official communications of energy companies, and social media content) from 2022 to 2025. The research employs descriptive, semantic, and discourse analysis methods, as well as elements of corpus analysis, which made it possible to systematize the data and identify the main transformation patterns. The study has shown that electrical power terminology in wartime media discourse undergoes systematic changes, among which euphemization is dominant, along with technocratization, depersonalization, metaphorization, generalization, and the active incorporation of Anglicisms. A stable variation between the normative terminological system and its media realizations has been identified, which demonstrates the formation of a parallel discursively modified subsystem. Euphemistically transformed terms perform several key functions, including reducing anxiety, normalizing crisis phenomena, ensuring communicative accessibility, and regulating public perception. The **study concludes** that electric power terminology in contemporary Ukrainian media discourse extends beyond its purely technical function and becomes an important instrument of social influence. **Prospects** for further research include expanding the corpus of analyzed materials, particularly by incorporating regional media and social networks, as well as conducting comparative studies of electric power terminology across different languages and discourses. Further investigation into the interaction of euphemization with other linguistic processes, such as metaphorization and determinologization, also appears promising.

Keywords: electric power terminology, euphemization, media discourse, wartime discourse, semantic transformation, terminology system.

Статтю прийнято 01.03.2026

Статтю затверджено до публікації 10.04.2026

Дата публікації 25.05.2026